

Spelregelkaarten Interbestuurlijke Informatie

VOER
TIJDIG
OVERLEG

JE GAAT
EROVER
OF NIET

VOORKOM
ONNODIGE
LASTEN

Wat?

- ① Inrichting interbestuurlijk informatieverkeer tussen Rijk, provincies en gemeenten.
- ① Per situatie een overzicht van de relevante spelregels.

Waarom?

- ① Toepassing leidt tot de juiste informatie voor ieders verantwoordelijkheid, op de minst belastende wijze.
- ① Verplichte kwaliteitseis in het Integraal Afwegingskader.

Hoe?

- Bepaal de situatie.
- Start overleg met medeoverheden.
- Ga naar de relevante spelregelkaart.

VOER
TIJDIG
OVERLEG

JE GAAT
EROVER
OF NIET

VOORKOM
ONNODIGE
LASTEN

Wat zijn de spelregels IBI?

De ministerraad heeft in april 2011 de spelregels Interbestuurlijke Informatie (IBI) vastgesteld. De spelregels IBI gelden vanaf 1 mei 2011. Ze zijn als verplichte kwaliteitseis opgenomen in het Integraal Afwegingskader (IAK) en zijn een verplicht onderdeel van de interbestuurlijke verhoudingen. De spelregels richten het interbestuurlijke informatieverkeer tussen het Rijk en decentrale overheden in volgens de uitgangspunten 'transparant en interactief proces', 'juiste informatie' en 'minst belastend'. De spelregels gelden voor alle informatiestromen tussen Rijk, provincies en gemeenten. De voorliggende spelregelkaarten ordenen de spelregels naar situatie.

De spelregels zijn te vinden op:

www.rijksoverheid.nl

www.naarhetaik.nl

Voor vragen kunt u terecht bij: postbusibi@minbzk.nl

Bepaal
situatie

Situatie A
Nieuw beleid

Situatie B
Financiële middelen

Gemeentefonds en
provinciefonds
Specifieke uitkering

VOER
TIJDIG
OVERLEG

JE GAAT
EROVER
OF NIET

VOORKOM
ONNODIGE
LASTEN

Situatie C
Toezicht

Risicoanalyse
Themaonderzoek

Situatie D
Enmalige informatie

Incident, signaal of
Tweede Kamervraag

Wat,
waarom,
& hoe?

- ❑ Voer tijdig overleg met betrokken medeoverheden over de informatiebehoefte.¹
- ❑ Bepaal een heldere verantwoordelijkheidsverdeling. De informatie past bij deze verantwoordelijkheid. Streefnorm: Rijk is stelselverantwoordelijk.
- ❑ Borg het informatiearrangement zo gericht mogelijk in de wet.² Werk uit in AMvB of ministeriële regeling.

Streefnormen uitwerking informatiearrangement

- Vraag alleen informatie die past bij stelselverantwoordelijkheid.
  - Maak zoveel mogelijk gebruik van informatie die al voorhanden is.
  - Gebruik horizontaal beschikbare informatie.
  - Sluit aan bij horizontale planning- en controlcyclus.
  - Pas een deelwaarneming of steekproef toe.
  - Vraag meerjarig uit.
  - Ga uit van horizontale kwaliteitseisen, geen aanvullende betrouwbaarheidseisen.
- ❑ Breng uitvoeringslasten informatievraag in kaart. Uitvoeringslasten in verhouding met programmagelden.³
  - ❑ Zorg voor minimaal drie maanden implementatietijd.
  - ⌚ Actualiseer na 4 jaar het informatiearrangement. Borg dit in de wet.
  - ⌚ Voer na 4 à 5 jaar een beleidsevaluatie uit. Bij omvangrijk nieuw beleid na 1 à 2 jaar. Borg dit in de wet en leg consequenties van de evaluatie vast.

Heeft het beleid
financiële consequenties
voor medeoverheden?

Doorloop ook
situatie

B

Is toezicht
noodzakelijk?
Doorloop ook
situatie

C

Wat,
waarom,
& hoe?

Hoe bepaal ik welke informatie noodzakelijk is?

Deze kaarten bevatten de spelregels voor de interbestuurlijke informatievraag. De basis voor de juiste informatievraag is een heldere verantwoordelijkheidsverdeling tussen de verschillende bestuurslagen. Hier gaan bredere vragen aan vooraf, die bij elk nieuw beleid gesteld worden, zoals: wat is het probleem, wat is het doel, wie zijn betrokken? Deze vragen bepalen de verantwoordelijkheidsverdeling en vervolgens de (operationele) doelstellingen. Wanneer u het Integraal Afwegingskader (zie www.naarhetai.nl) doorloopt, komt u vanzelf bij deze vragen terecht. De informatievraag volgt vervolgens uit de operationele doelstellingen van het ministerie en de taken van de medeoverheid.

Communicatie tijdens het traject

Bespreek vooraf hoe de communicatie met de medeoverheden tijdens het traject plaatsvindt. Voorbeelden zijn: een vast aanspreekpunt, bestuurlijke overleggen en het bespreken van de risicoanalyse. Maak in ieder geval afspraken met relevante medeoverheden over de te leveren informatie vóórdat de taak naar de medeoverheid overgaat of voordat een belangrijke beleidswijziging plaatsvindt. Deel bovendien tijdens de uitvoering van het beleid de bevindingen over de informatie met de medeoverheden en voer (bestuurlijk) overleg over de consequenties.

Informatie tijdens transitiefase en de eerste jaren

U kunt er tijdens de transitiefase bij nieuw beleid voor kiezen de informatievraag alvast in lijn te brengen met de uitvraag zoals die in de nieuwe situatie gaat gelden. Bij beleid met groot effect op medeoverheden kan de eerste jaren meer informatie noodzakelijk zijn voor de toets op de werking van het stelsel en de financiële middelen.

Noten voorkant kaart A

1. Op grond van artikel 110 t/m 112 en 114 Provinciewet en art. 112 t/m 114 en 116 Gemeentewet
2. Op grond van artikel 119 Gemeentewet en 117 Provinciewet
3. Op grond van artikel 2 Financiële verhoudingswet en artikel 16 Comptabiliteitswet

- ❑ Bepaal de financieringsvorm op basis van de gekozen verantwoordelijkheidsverdeling. De informatie sluit aan bij de gekozen financieringsvorm.

Uitwerking informatiearrangement bij financieringsvorm gemeente- of provinciefonds (inclusief decentralisatie- en integratie-uitkering)

- Verdeel zoveel mogelijk op basis van maatstaven.¹
- Vraag géén informatie over de rechtmatigheid van de besteding, het geld is niet geormerkt.
- Gebruik tijdens de looptijd alleen Informatie voor Derden (Iv3).
- Betrouwbaarheidseis Iv3: akkoord college van B&W.²

Uitwerking informatiearrangement bij financieringsvorm specifieke uitkering

- Vraag alleen kwantitatieve informatie.
- Vraag besteed bedrag of eventueel eenduidige, eenvoudige en tot een noodzakelijk aantal beperkte prestaties.
- Vraag éénmaal uit, voor de gehele looptijd. Bij openeinde regelingen jaarlijks.
- Pas betrouwbaarheidseisen, moment van aanlevering en consequenties op grond van Sisa toe.³

Wat,
waarom,
& hoe?

Welke financieringsvorm past bij mijn verantwoordelijkheid?

Deze kaarten bevatten de spelregels voor de informatievraag. De basis voor de juiste informatievraag voor de verdeling en verantwoording van de financiële middelen is de gekozen financieringsvorm. Bij een stelselverantwoordelijkheid past bekostiging via eigen middelen of de fondsen. Alleen wanneer de minister verantwoordelijk is voor de rechtmatigheid van de uitvoering door de individuele medeoverheid past een specifieke uitkering. Zie hiervoor het onderdeel 'interbestuurlijke verhoudingen' van het Integraal Afwegingskader via www.naarhetai.nl.

Noten voorkant kaart B

1. Op grond van artikel 8 Financiële verhoudingswet
2. Op grond van artikel 186 Gemeentewet en 190 Provinciewet
3. Zie hiervoor artikel 17a en 17b Financiële Verhoudingswet

Andere
situatie

- Streef naar een sluitende keten met positieve prikkels waarbinnen geen interbestuurlijk toezicht nodig is.
- Doe hiervoor een risicoanalyse.
- Betrek ketenpartners bij de risicoanalyse.

Streefnormen uitwerking risicoanalyse

- Beperk de analyse tot risico's in het stelsel (de keten).
  - Baseer de analyse zoveel mogelijk op informatie die al voorhanden is.
  - Doe een meerjarige analyse.
  - Bespreek de consequenties van de risicoanalyse met de betreffende medeoverheden.
- Mogelijk is een themaonderzoek nodig bij gebleken zwakten in het stelsel.
  - Voer tijdig overleg met de medeoverheid over doel en inhoud van het themaonderzoek.

Streefnormen uitwerking themaonderzoek

- Beperk tot risico's in het stelsel.
- Vraag alleen informatie over het gesignaleerde risico.
- Baseer onderzoek zoveel mogelijk op bestaande prestatie-indicatoren en beleidsevaluaties.
- Gebruik horizontaal beschikbare informatie.
- Sluit aan bij horizontale planning- en controlcyclus.
- Pas een deelwaarneming of steekproef toe.
- Ga uit van horizontale kwaliteitseisen, geen aanvullende betrouwbaarheidseisen.

Wat,
waarom,
& hoe?

Is interbestuurlijk toezicht nodig?

Een risicoanalyse biedt zicht op de sterkten en zwakten in een stelsel en bepaalt of/welke interbestuurlijke informatie nodig is. Zie hiervoor het onderdeel 'interbestuurlijke verhoudingen' in het Integraal Afwegingskader via www.naarhetaik.nl. De risicoanalyse is zoveel mogelijk gebaseerd op bestaande informatie, zoals informatie uit themaonderzoeken, prestatie-indicatoren en gesprekken met ketenpartners over de risico's.

Is een themaonderzoek nodig?

Op grond van de uitkomsten van een risicoanalyse (wat zijn de zwakten in het stelsel?) kan het nodig zijn om een themaonderzoek uit te voeren naar de werking van het stelsel op het terrein van het gesignaleerde risico. Bij een resultaatverantwoordelijkheid richt dit onderzoek zich op de risico's per gemeente of provincie. Zie voor uitwerking van de verantwoordelijkheidsverdeling het onderdeel 'interbestuurlijke verhoudingen' van het Integraal Afwegingskader via www.naarhetaik.nl.

Wat doe ik met (onverwachte) bevindingen uit het themaonderzoek?

In ieder geval dient vooraf bepaald te worden hoe de resultaten van het themaonderzoek worden teruggekoppeld aan gegevensverstreckers. Indien er een onverwachte stelselbevinding uit het onderzoek komt, is soms noodzakelijk nader onderzoek bij geselecteerde of andere gemeenten/provincies te verrichten. Bij een individuele bevinding is in sommige gevallen nader onderzoek nodig bij (enkele) geselecteerde gemeenten/provincies. Pas ook in dit geval de streefnormen toe.

- ❑ Beperk de informatievraag tot de verantwoordelijkheid van de eigen bestuurslaag. Doorloop en bespreek deze kaart met de betreffende medeoverheid.
- ❑ Verwijs bij situaties buiten de eigen verantwoordelijkheid naar de verantwoordelijke andere bestuurslaag. Vraag hierover géén informatie uit.

Streefnormen

uitwerking eenmalige informatievraag

- Vraag alleen informatie die betrekking heeft op de eigen verantwoordelijkheid.
- Maak zoveel mogelijk gebruik van informatie die al voorhanden is.
- Gebruik horizontaal beschikbare informatie
- Bevraag alleen het aantal medeoverheden dat strikt noodzakelijk is voor de beantwoording van de vraag.
- Beperk tot deze éénmalige uitvraag.

In sommige gevallen volstaat de reguliere informatievraag niet. Wat doe ik in dat geval?

Als zich een onverwacht risico, een incident of ander signaal voordoet, kan het noodzakelijk zijn dit te onderzoeken. Daarvoor kan andere informatie noodzakelijk zijn dan de reeds beschikbare informatie. Ditzelfde kan gelden voor een vraag vanuit de Tweede of Eerste Kamer. Neem daarbij wel altijd de op de voorzijde genoemde spelregels in acht.

Wat doe ik als met de eenmalige informatievraag een structureel risico voor het stelsel aan het licht komt?

Indien uit de informatie een mogelijk effect op stelsel blijkt, weeg dit mee in risicoanalyse (situatie C).

Wat doe ik als de geleverde informatie van onvoldoende kwaliteit is?

Als de geleverde informatie van een medeoverheid niet voldoet aan de vooraf afgesproken kwaliteit, kan de ontvangende partij om nadere informatie vragen. Hierbij is het van belang de informatie te beperken tot de geconstateerde leemte. Vooraf dient helderheid te bestaan over de kwaliteitseisen en mogelijke consequenties bij het niet nakomen daarvan.